

FWZ laat buitenlanders vallen

In maart 1984 is het 'Komitee 30 december' opgericht, nadat 30 december 1983 222 spaanse, portugese en kaapverdiaanse zeelieden bij de Nedlloyd Rederij-diensten ontslagen zijn. De meesten van de 222 hebben tien tot vijftien jaar bij Nedlloyd gewerkt. Voor deze ontslagen werden drie gronden aangevoerd: vlootvermindering, vervanging van oude door geautomatiseerde schepen en overwegingen van veiligheid. Met name tegen deze laatste overwegingen richt zich het verzet van het 'Komitee 30 december'. De modernisering van de vloot zou, ten behoeve van de veiligheid aan boord, vereisen dat de zeelieden 'in voldoende mate nederlandse kunnen spreken en verstaan'. Het Komitee vindt dit bij de wet verboden diskriminatie.

Jorge Lafitte, adviseur van de Kaapverdiaanse Arbeidersvereniging en lid van onze redaktieraad, zond ons het volgende commentaar op onder andere de houding van FWZ en FNV.

Het 'Comité 30 de Dezembro' heeft geheel op eigen kracht iets klaargespeeld dat uniek is in de geschiedenis van de buitenlandse zeelieden in Nederland. Het Komitee, dat uitsluitend bestaat uit ex-werknemers van Nedlloyd, heeft bereikt dat de zeelieden na de termijn van zes maanden na het ontslag niet uit Nederland gezet worden. Ze kunnen blijven totdat er een definitieve beslissing is genomen in de gerechtelijke processen die zij hebben aangespannen. Er is meer bereikt: ze krijgen gedurende deze periode WWV. Dit is belangrijk, omdat de buitenlandse zeelieden die ontslagen zijn alleen recht hebben op zes maanden WW en niet op WWV, wat wel het geval is voor buitenlanders die niet op zee werken.

Er is nog een verschil in het nadeel van de buitenlandse zeelieden. Dat betreft hun verblijfsvergunning, deze wordt pas na zeven jaar verleend, met als voorwaarde dat ze aldoor op schepen onder nederlandse vlag hebben gevaren. Een hoge barrière waar bijvoorbeeld Nedlloyd gretig misbruik van heeft gemaakt. Voor andere buitenlandse arbeid(st)ers (niet-zeevarenden) is deze termijn vijf jaar. Deze kwestie is overigens in discussie in de Tweede Kamer.

FNV NEGEERT KOMITEE

Alles wat het Komitee tot nu toe bereikt heeft, is het resultaat van organisatie en strijd. Maar, zal men zich afvragen, waarom moesten de zeelieden een komitee vormen terwijl er een vakvereniging voor zeelieden in Nederland is. Het antwoord is kort en eenvoudig: de FWZ heeft niet alleen de ontslagen zeelieden niet gesteund, maar, wat erger is, zij heeft geholpen hen te ontslaan!

Hoe dan ook, de zeelieden zijn van plan bij verschillende gelegenheden bij de FNV de rol van de FWZ aan de kaak te stellen en het werk van het 'Komitee 30 december' onder de aandacht te brengen.

Tot op heden heeft de FNV nog geen enkele steun gegeven aan het Komitee, moreel niet, materieel niet. De FNV heeft geen melding gemaakt van het bestaan van het Komitee, noch heeft zij aan haar leden gevraagd om materiële steun voor bescherming en verdediging van de zeelieden. Ook de recente poging om steun te verkrijgen van de FNV via aandacht op het kongres van begin oktober (Arbeid & Solidariteit) heeft niets opgeleverd, behalve 'wij zijn van mening dat noch de FWZ noch de FNV door derden ter verantwoording kan worden geroepen voor het gevoerde of te voeren beleid. Dat gebeurt binnen de bond en de vakcentrale door de bevoegde statutaire beleids- en bestuursorganen.'

Misschien is dit het moment om te denken aan het organiseren van een *openbaar tribunaal* bestaande uit leden van FNV-bonden. Dit tribunaal kan dan het uiteindelijke oordeel vellen over de rol van de FWZ in het ontslag van de spaanse, portugese en kaapverdiaanse zeelieden. Onderzocht zal dan ook moeten worden waarom de FNV niets heeft gedaan - aan het totstandbrengen van een minimale solidariteit met de buitenlanders die onrechtvaardig en diskriminerend ontslagen zijn.

Deze ontslaggrond is ontleend aan de CAO-afspraken van 1979, waarin onder meer vastgelegd werd dat geautomatiseerde schepen door nederlandse bezet moeten worden en dat bij vermindering van het zeeliedenbestand eerst de buitenlanders ontslagen dienen te worden. Dit CAO-akkoord werd afgesloten tussen de Federatie Werknemers Scheepvaart (FWZ, aangesloten bij de FNV) en de reders, waarin Nedlloyd dat 75% van de nederlandse koopvaardijvloot omvat een centrale positie inneemt. De totstandkoming van dit akkoord werd 'gestimuleerd' door de nederlandse overheid, in de vorm van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het door Nedlloyd gebruikte criterium van de 'taaleis' werd door de haagse rechtbank verworpen. De CAO-afspraken gaven echter Nedlloyd een ander criterium om de zeelieden te kunnen ontslaan, namelijk de *woonplaats*. De betreffende matrozen wonen immers officieel in eigen land, ook omdat de meeste gezinnen er weinig in zagen in hun eentje in Nederland te gaan wonen; een zeeman is immers niet vaak thuis! Ze betaalden wel premie voor de sociale voorzieningen hier en vielen onder de nederlandse CAO. Volgens de rechter werkt dit woonplaatscriterium niet *diskriminerend*.

FNV STEUNT FWZ

Ondanks algemene kritiek heeft de FWZ haar standpunt geen centimeter gewijzigd en ondanks herhaalde pogingen van het 'Komitee 30 december' heeft de FNV geen afstand genomen

DISKRIMINATIE

The logo for 'Solidariteit' is located in the top right corner. It features the word 'Solidariteit' in a stylized, bold, italicized font. The letters are white and set against a dark, rectangular background that has a slight gradient and a shadow effect, making it stand out from the rest of the page.

van de FWZ. Het Komitee beschouwt deze opstelling als een voorbeeld van diskriminatie en totaal in tegenspraak met het FNV-beleid ten aanzien van buitenlandse arbeid(st)ers zoals dat onder meer is vastgelegd in de nota 'Samen beter dan apart'. Bij één van de zes tot nu toe door het Komitee tegen de staat en Nedlloyd aangespannen processen zei Jacobo Lago Lago, ex-Nedlloyd matroos en vicevoorzitter van het 'Komitee 30 december' *'Dat de FNV zich in deze zaak niet duidelijker opstelt, is onbegrijpelijk. Dit proces kan konsekventies hebben voor alle buitenlandse arbeiders. Als Nedlloyd en de staat gelijk krijgen, kunnen bedrijven straks buitenlanders ontslaan vanwege veiligheidsredenen als ze geen nederlands spreken.'*

De redactie